



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ  
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ  
ΕΛΕΓΧΟΥ

7/5

Αθήνα, 06.05.2014

Α.Π.: ΓΡ.Κ.Ε. 27/24.01.2014

Διεύθυνση: Λεωφ. Αμαλίας 12,  
Ταχ. Κώδικας: 105 57, Αθήνα  
Τηλ.: 210 3736374  
210 3736378  
Fax: 210 3229537

Προς: Βουλή των Ελλήνων  
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου  
Τμήμα Αναφορών  
Κοιν.: 1. Βουλευτή κ. Δ. Γάκη  
2. Βουλευτή κ. Μ. Κριτσωτάκη  
3. Υπουργείο Οικονομικών – Γρ. Υπουργού

Θέμα: «Εκκρεμότητα συμβατικών υποχρεώσεων πραγματοποίησης επενδύσεων της εταιρείας «Καζίνο Ρόδου Α.Ε.»».

Σχετικό: Η με αριθμ. πρωτ. 2342/24.01.2014 Αναφορά των Βουλευτών κ. κ. Δ. Γάκη και Μ. Κριτσωτάκη .

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού εγγράφου, που κατέθεσαν στη Βουλή των Ελλήνων οι Βουλευτές κ. κ. Δ. Γάκης και Μ. Κριτσωτάκης, σας επισυνάπτουμε αντίγραφο του υπ' αριθμ. 2/11.02.2014 Υπηρεσιακού Σημειώματος της Γενικής Διεύθυνσης Επενδύσεων & Ανάπτυξης της Γενικής Γραμματείας Τουριστικών Υποδομών και Επενδύσεων του Υπουργείου μας προς ενημέρωσή σας.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ



ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ  
1. Γραφείο Υπουργού

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ  
ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**  
Ταχ. Δ/νση: Λ. Αμαλίας 12  
Πληροφορίες: Λεων. Αντωνόπουλος  
Τηλέφωνα: 210 / 37.36.363  
Fax: 210 / 3736 181  
Email: [antonopoulos\\_l@mintour.gr](mailto:antonopoulos_l@mintour.gr)

Αθήνα, 11-2-2014

Αριθ. Πρωτ.: 2

Προς: Γραφείο Κοινοβουλ. Ελέγχου

### ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

**Θέμα: Απάντηση στην με αριθ. 2342/24-1-2014 Αναφορά.**

**Σχετ.: Το από 24-1-2014 με Α.Π. 27 υπηρεσιακό σας σημείωμα**

Σε απάντηση της αριθ. 2342/24-1-2014 Αναφορά των βουλευτών Δημ. Γάκη και Μιχ. Κριτσωτάκη σχετικά με την εκκρεμότητα συμβατικών υποχρεώσεων πραγματοποίησης επενδύσεων της εταιρείας «Καζίνο Ρόδου Α.Ε.» σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Με τις 655/10-4-1995 (ΦΕΚ 320/B/26-4-1995) και 1675/25-8-1995 (ΦΕΚ 728/B/1995) αποφάσεις του Υπουργού Τουρισμού, προκηρύχθηκε διεθνής διαγωνισμός για τη χορήγηση μιας άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ενός καζίνο στη νήσο Ρόδο. Στο διαγωνισμό έλαβαν μέρος και συναγωνίστηκαν δύο εταιρείες: η «CLUB HOTEL LOUTRAKI A.Ε.» και η «KAZINO ΡΟΔΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ – ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε.» («KAZINO ΡΟΔΟΥ Α.Ε.»). Μέτοχος αυτής ήταν εκτός άλλων, και η εταιρεία υπό την επωνυμία «ΑΙΝΕΙΑΣ Α.Ε. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» («ΑΙΝΕΙΑΣ Α.Ε.»).

Επειδή η «ΑΙΝΕΙΑΣ Α.Ε.» ήταν τότε θυγατρική της Εμπορικής Τράπεζας, η Τράπεζα είχε συμφέρον και ενδιαφερόταν να κατακυρωθεί ο διαγωνισμός στην «KAZINO ΡΟΔΟΥ Α.Ε.». Για ο λόγο αυτό, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της (της Τράπεζας), με την από 22-6-1995 επιστολή του προς την Επιτροπή του Διαγωνισμού, δήλωσε, ότι, αν η άδεια χορηγηθεί στην «KAZINO ΡΟΔΟΥ Α.Ε.», τότε «σύμφωνα με τις προτάσεις που έχει υποβάλει η εταιρεία αυτή για τον παραπάνω σκοπό, θεωρώ ότι η Εμπορική Τράπεζα και ο Όμιλος των Εταιρειών της, εκτιμώντας κατ'αρχήν τις προτάσεις αυτές, θα πραγματοποιήσει επενδύσεις της τάξης περίπου των 20 δισ. Δραχμών».

Οι προτάσεις αυτές υποβλήθηκαν πράγματι, αλλά μερικές ημέρες αργότερα και συγκεκριμένα με την από 26-6-1995 οικονομική προσφορά και με το, υπό τον τίτλο «Επωφελείς Επιπτώσεις στην Εθνική Οικονομία», 4<sup>ο</sup> Μέρος αυτής, προτείνονται, εκτός άλλων, και τα ακόλουθα: -«4311.....Οι στόχοι της εταιρείας, εντοπίζονται σε δύο

επύπεδα: α)....., β) Στην πραγματοποίηση επενδύσεων στην περιοχή. **4312.** Όπως αναλυτικά αναφέρεται αμέσως παρακάτω, τα μέλη της Εταιρίας με προεξάρχοντα ρόλο της, εκ των μετόχων, «ΑΙΝΕΙΑΣ Α.Ε. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ» του Ομίλου της Εμπορικής Τράπεζας, σκοπεύουν να προχωρήσουν στην ίδρυση αναπτυξιακής εταιρίας, με σκοπό την πραγματοποίηση επενδύσεων στην περιοχή της νήσου Ρόδου. Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Εμπορικής Τράπεζας κ. Παναγιώτης Β. Πουλής, με την από 22-6-1995 επιστολή του προς την Επιτροπή Διαγωνισμού, που προσαρτάται εδώ, αναφέρεται στην πρόθεση του Ομίλου της Εμπορικής Τράπεζας, εκτιμώντας κατ' αρχήν τις σχετικές προτάσεις, να πραγματοποιήσει επενδύσεις της τάξεως των είκοσι δισεκατομμυρίων (20.000.000.000) δραχμών, με την προϋπόθεση της παροχής άδειας καζίνο στην Εταιρεία μας «**KAZINO ΡΟΔΟΥ Α.Ε.**».....**4320.** Νέες επενδύσεις. Τα μέλη της εταιρείας, έχουν εκπονήσει ένα μακρόπνοο επενδυτικό σχέδιο για τη Ρόδο και την περιοχή της Δωδεκανήσου. Η προσδοκώμενη χορήγηση της αδείας λειτουργίας καζίνο στη Ρόδο, αποτελεί την αφετηρία μιας σειράς επενδυτικών και επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, που εκτείνονται στο χρόνο και στοχεύουν στην υλοποίηση αναπτυξιακών έργων στην περιοχή .....**4322.** Ειδικότερα, τα

μέλη της Εταιρείας, με προϋπόθεση τη χορήγηση της αδείας Καζίνο, προτίθενται να συστήσουν αναπτυξιακή εταιρία, με σκοπό, εκτός άλλων, .....την προώθηση επενδύσεων και την ανάληψη αναπτυξιακών πρωτοβουλιών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε όλους τους οικονομικούς και παραγωγικούς κλάδους.».

Επακολούθησε η από 7-8-1995 επιστολή της «**KAZINO ΡΟΔΟΥ Α.Ε.**», προς το Δήμο Ροδίων, στην οποία ο Δήμος Ροδίων απάντησε, με την 12481/9-8-1995 δική του επιστολή, με την οποία δήλωσε, ότι η πρόταση «θα αποτελέσει αντικείμενο συζητήσεων, διαπραγματεύσεων και τελικών δεσμευτικών αποφάσεων των αρμόδιων οργάνων-Δημοτικό Συμβούλιο, κ.λ.π.- μετά την κατακύρωση του διαγωνισμού και τυχόν επιλογή σας». Ομοίως, η ως άνω εταιρεία, με την υπό χρονολογία 11-8-1995 επιστολή της προς την Επιτροπή Διαγωνισμού, δήλωσε, ότι η προσφορά της «σχετικά με την πραγματοποίηση επενδύσεων 20 δισ. δρχ. έχει δεσμευτικό χαρακτήρα και μπορεί να περιληφθεί και στη σύμβαση παραχώρησης άδειας λειτουργίας καζίνο, στην περύπτωση που επιλεγεί η Εταιρεία» και προσκόμισε την από 10-8-1995 επιστολή του Προέδρου της Εμπορικής Τράπεζας, στην οποία εκτίθεται, ότι «Η Εμπορική Τράπεζα και η Καζίνο Ρόδου Α.Ε. δεσμεύονται ότι (α) Θα συστήσουν στη Νήσο Ρόδο αναπτυξιακή εταιρία, μέσω της οποίας (β) θα πραγματοποιήσουν, εντός των πρώτων πέντε ετών από τη σύστασή της, επένδυση της τάξεως των 20 δισ. δρχ. σε βιώσιμα επενδυτικά σχέδια» και ότι «Η Εμπορική Τράπεζα και ο Όμιλος των εταιριών της δεσμεύονται, επίσης, ότι οι συγκεκριμένες επενδύσεις, που θα πραγματοποιηθούν, αφορούν το πρόγραμμα του Δήμου Ροδίων».

Μετά την ολοκλήρωση του διαγωνισμού, από τον οποίο αναδείχθηκε πρώτη κατά 0,5 βαθμούς η «**KAZINO ΡΟΔΟΥ Α.Ε.**», εκδόθηκε τη Τ/633/1996 απόφαση της Υπουργού Ανάπτυξης και παραχωρήθηκε σε αυτή η άδεια λειτουργίας του Καζίνο Ρόδου. Στο άρθρο 3, παράγρ.2, εδάφ.6, της απόφασης αυτής, ορίζεται, ότι «Ο Κάτοχος της Άδειας οφείλει να πραγματοποιήσει επενδύσεις ύψους 20 δισεκατομμυρίων (20.000.000.000) δρχ., σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που ανέλαβε με τις από 7.8.1995 και 11.8.1995 επιστολές του, σε συνδυασμό με την από 10.8.1995 επιστολή του Διοικητή της Εμπορικής Τράπεζας και το υπ'αριθ. Πρωτ. 12481/9.8.1995 έγγραφο του Δήμου Ροδίων. Οι ειδικότερες υποχρεώσεις του Κατόχου της Άδειας σε σχέση με τις παραπάνω επενδύσεις θα

προσδιορισθούν με τη σύμβαση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του Κατόχου της Άδειας, η οποία θα καταρτίσθει στη συνέχεια, με βάση τα παραπάνω έγγραφα».

Η εν λόγω σύμβαση καταρτίστηκε και υπογράφηκε στις 8-10-1996. Δεν προσδιορίστηκαν, όμως, ούτε σ' αυτήν, οι ειδικότερες επενδύσεις, απλώς δε η «KAZINO ΡΟΔΟΥ Α.Ε.» ανέλαβε την υποχρέωση για την πραγματοποίηση «επιπλέον επενδύσεων στην περιοχή, σύμφωνα με όσα αναφέρονται και υπό τους όρους που περιλαμβάνονται στην προσφορά της».

Η προβλεπόμενη στις ως άνω επιστολές Αναπτυξιακή Εταιρεία συνεστήθη την 4-11-1998, με την επωνυμία «ΡΟΔΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.», η οποία εγκρίθηκε με την 4111/4-11-1998 απόφαση του Νομάρχη Δωδεκανήσου, που δημοσιεύθηκε στο 9249/Α.Ε&Ε.Π.Ε./3.12.98 Φ.Ε.Κ.. Από τη σύσταση και έγκριση, όμως, της εταιρείας αυτής, παρέμεινε επί μακρό χρονικό διάστημα (πολύ πέραν του έτους) εκκρεμές το ζήτημα της συμμετοχής της Εμπορικής Τράπεζας ή θυγατρικής της στη μετοχική σύνθεση και το Διοικητικό Συμβούλιο αυτής. Στις 16-11-1998 και ενώ ακόμη διαρκούσε η εκκρεμότητα αυτή, οι τότε μέτοχοι της «ΑΙΝΕΙΑΣ Α.Ε.», που κατείχε το 34,5% του μετοχικού κεφαλαίου της «Καζίνο Ρόδου Α.Ε.», μεταβίβασαν το σύνολο των μετοχών τους στην εταιρία «RESITO TOURISM INVESTMENT B.V.», η οποία μεταβίβασε, περαιτέρω, το ήμισυ αυτών στην εταιρία «AVALON CASINO DEVELOPMENTS B.V.».

Οι μεταβιβάσεις αυτές έγιναν, αφού χορηγήθηκε η προβλεπόμενη, στο άρθρο 3, παράγρ. 12, του Ν. 2206/1994, άδεια από την Επιτροπή Εποπτείας της Λειτουργίας των Καζίνο, μετά τη δέσμευση της Εμπορικής Τράπεζας, δια του νομίμου εκπροσώπου της, έναντι του Ελληνικού Δημοσίου και του Δήμου Ροδίων, περί του ότι θα τηρήσει τις υποχρεώσεις που είχε αναλάβει.

Στη συνέχεια, με το 23079/13-6-2003 συμβολαιογραφικό έγγραφο της συμβολαιογράφου Ρόδου κας Αριστέας Ηρακλείδου-Περίδου, καταρτίστηκε, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του Δήμου Ροδίων, νομίμως εκπροσωπουμένων, σύμβαση παραχώρησης της δημιουργίας, λειτουργίας και εκμετάλλευσης του Τουριστικού Λιμένα Ρόδου, με την οποία φορέας διαχείρισης ορίστηκε ο Δήμος Ροδίων, ο οποίος ανέλαβε την υποχρέωση να κατασκευάσει - εγκαταστήσει στη ζώνη του Τουριστικού Λιμένα διάφορα, σαφώς προσδιοριζόμενα, τεχνικά έργα και εγκαταστάσεις. Μετά την κατάρτιση αυτής της σύμβασης, ο Γενικός Διευθυντής της Εμπορικής Τράπεζας, κ. Μιχελής, απηύθυνε προς τον κ. Ανδρέου, Πρόεδρο -τότε- της Επιτροπής και την κ. Ασημάκου, Προϊσταμένη -τότε- της Δ/νσης Καζίνο του Υπουργείου Ανάπτυξης, με κοινοποίηση στον τότε Υφυπουργό Ανάπτυξης, κ. Γεωργακόπουλο, την από 26 Ιουνίου 2003 επιστολή του, στην οποία, επανερχόμενος στις προεκτεθίσεις δεσμεύσεις της Τράπεζας για τη χρηματοδότηση, είτε μέσω αυτής της ίδιας, είτε μέσω του Ομίλου της ή και μέσω άλλων πιστωτικών ιδρυμάτων, βιώσιμων επενδυτικών προγραμμάτων του Δήμου Ροδίων, ύψους 20 δις δρχ., δηλώνει περαιτέρω, ότι «Σε σχέση με τον Τουριστικό Λιμένα Ρόδου, η Τράπεζα μας έχει εκδώσει εγγυητική επιστολή για την καλή εκτέλεση της Σύμβασης Παραχώρησης του έργου και έχει εγκρίνει την έκδοση εγγυητικής επιστολής για την εκτέλεση των έργων του Τουριστικού Λιμένα, χωρίς να λάβει εξασφαλίσεις από την ανάδοχο Δήμου Ρόδου, γεγονός που καταδεικνύει τη βεβαιότητά μας, ότι το έργο θα εκτελεστεί σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης Παραχώρησης, που υπεγράφη μεταξύ του Υπουργείου Ανάπτυξης και του Δήμου Ρόδου, εντός του συμφωνηθέντος χρονοδιαγράμματος των 54 μηνών και ότι «Επίσης, ο Όμιλος της Εμπορικής Τράπεζας έχει εκφράσει, με επιστολή προς το Δήμο Ρόδου το ενδιαφέρον του να εξετάσει τη χρηματοδότηση προπλέον έργων που εντάσσονται στο

αναπτυξιακό πρόγραμμα του Δήμου Ροδίων (Υπόγειο Σταθμό Στάθμευσης Αυτοκινήτων στην περιοχή του Δήμου και Μονάδα Θερμικής Επεξεργασίας Απορριμμάτων του Δήμου) και έχει εκδώσει επιστολές Δανειακής Υποστήριξης για την κατασκευή μονάδας ηλεκτροπαραγωγής στη Ρόδο, στα πλαίσια διαγωνισμού στο Υπουργείο Ανάπτυξης».

Παράλληλα, η «Καζίνο Ρόδου Α.Ε.», με την υπό την από 26-6-2003 αίτησή της, προς την Επιτροπή Εποπτείας της Λειτουργίας των Καζίνο, την οποία κοινοποίησε στον Υφυπουργό Ανάπτυξης κ. Γεωργακόπουλο, επικαλούμενη την ανωτέρω επιστολή του κ. Μιχελή και τις δεσμευτικές επιστολές της Τράπεζας προς το Δήμο Ροδίων, ζήτησε να παραταθεί ο χρόνος, εντός του οποίου θα πρέπει να εκτελεστούν οι επενδύσεις για τις οποίες υπάρχει η δέσμευση της Τράπεζας μέχρι 13-9-2007, όπως προκύπτει από τη Σύμβαση Μαρίνας, ώστε να καταστεί δυνατή η πραγμάτωση αυτή των επενδύσεων και η υλοποίηση των μεγάλων αυτών έργων και να πληρωθούν οι συμβατικές υποχρεώσεις που προκύπτουν από την άδεια λειτουργίας Καζίνο στη νήσο Ρόδο, τη σχετική Σύμβαση Παραχώρησης της άδειας λειτουργίας του Καζίνο και τις σχετικές επιστολές που έχει αποστείλει κατά καιρούς η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ στην Επιτροπή Εποπτείας και Λειτουργίας Καζίνων, η οποία, κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα, άρχισε την 4-11-1998 (ίδρυση αναπτυξιακής εταιρείας) και έληγε κατά την 4-11-2003. Κατόπιν αυτού, εκδόθηκε η Τ/6762/2003 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, η οποία παρέτεινε το χρόνο πραγματοποίησης των επενδύσεων, μέχρι τις 13-9-2007, υπό την προϋπόθεση, ότι θα δοθεί έγγραφη συναίνεση του Δήμου Ροδίων προς το Υπουργείο Ανάπτυξης (νυν Τουριστικής Ανάπτυξης), μετά την προς αυτόν κοινοποίηση της εν λόγω απόφασης.

Παρά ταύτα, υπήρξε περαιτέρω καθυστέρηση και μέχρι σήμερα δεν έγινε καμία από τις προταθείσες επενδύσεις, διότι ο Δήμος Ροδίων με την 367/15-9-2003 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου χορήγησε μεν την προαναφερθείσα συναίνεσή του, αλλά υπό τους ακόλουθους όρους:

1. Μέχρι 30-10-2003 να γίνει με επαναδιαπραγμάτευση ο οριστικός προσδιορισμός των υπαγόμενων έργων στο επενδυτικό πρόγραμμα των 20 δις. δρχ. (58.694.0557,22 €) ύστερα από συνεργασία του Δήμου Ροδίων, της «ΚΑΖΙΝΟ ΡΟΔΟΥ Α.Ε.», της «ΡΟΔΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.» και της Εμπορικής Τράπεζας ή θυγατρικής αυτής. Ο οριστικός προσδιορισμός των έργων και οι ανά έργο εγγυητικοί και κατά χρονοδιάγραμμα όροι, θα εγκριθούν μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία από το Δημοτικό Συμβούλιο Ρόδου.
2. Η ανώνυμη εταιρία «ΡΟΔΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.» να προσκομίσει προς το Δήμο Ροδίων, σε ένα έτος από σήμερα, συμπληρωματικούς φακέλους με προμελέτες και τεύχη διαγωνισμών, για την εκτέλεση των έργων που θα έχουν προσδιορισθεί, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο.
3. Σε περίπτωση που δεν συμμετέχει σε σχήμα των διαγωνιζόμενων φορέων, σε οποιονδήποτε από τους διαγωνισμούς των ανωτέρω έργων η «ΡΟΔΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.», τότε η άδεια Καζίνο Ρόδου, που έλαβε η εταιρία «ΚΑΖΙΝΟ ΡΟΔΟΥ Α.Ε.» θα είναι αυτοδίκαια ανακλητή.
4. Σε περίπτωση που στο πρώτο έτος της παράτασης, η εταιρία «ΡΟΔΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.» ως χρηματοδοτούμενος ανάδοχος από την Εμπορική Τράπεζα ή θυγατρική της, δεν έχει αναλάβει, πάντοτε κατόπιν διαγωνισμών, ως κατά τις προηγούμενες παραγράφους, έργα προϋπολογισμού τουλάχιστον 10 δις. δρχ. και

στη συνέχεια ανά έτος τουλάχιστον 3,333 δις. δρχ., τότε η άδεια Καζίνο Ρόδου που έλαβε η εταιρεία «KAZINO ΡΟΔΟΥ Α.Ε.» σε κάθε μία από τις παραπάνω περιπτώσεις θα είναι αυτοδίκαια ανακλητή.

Οι ως άνω εταιρίες ζήτησαν την άρση των όρων αυτών, αλλά ο Δήμος αρνήθηκε και περιορίστηκε στην τροποποίηση αυτών, ώστε να είναι λιγότερο επαχθείς. Μετά πάροδο έτους και πλέον, ο Δήμος προκήρυξε για τις 15-12-2004 διαγωνισμό για την ανάθεση, σε εργολάβο, του έργου κατασκευής του τουριστικού λιμένα. Ο διαγωνισμός απέβη άγονος.

Στις 15-2-2005 η Διεύθυνση Καζίνο ζήτησε από την «Καζίνο Ρόδου Α.Ε.» εξηγήσεις για την υφιστάμενη εκκρεμότητα σχετικά με την εκτέλεση των επενδύσεων. Η «Καζίνο Ρόδου Α.Ε.» απάντησε, αποδίδοντας ευθύνες στο Δήμο. Την 10-3-2005, ο Υφυπουργός Τουριστικής Ανάπτυξης υπέβαλε το ερώτημα αν δύναται ο Υπουργός Τουριστικής Ανάπτυξης με απόφασή του, μετά από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Εποπτείας της Λειτουργίας των Καζίνο, να κηρύξει έκπτωτη την κάτοχο της άδειας του Καζίνο Ρόδου Εταιρία «Καζίνο Ρόδου Α.Ε.» και να ανακαλέσει την άδεια λειτουργίας του Καζίνο αυτού, επειδή δεν έχει προχωρήσει στις επενδύσεις ύψους 20 δισεκατομμυρίων δραχμών, που προβλέπονται από την Υπουργική Απόφαση παραχώρησης της άδειας του Καζίνο Ρόδου και την σχετική σύμβαση. Επ' αυτού εκδόθηκε η 331/22-6-2005 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ.. Με αυτήν έγινε ομόφωνα δεκτό, ότι εάν η κάτοχος της άδειας λειτουργίας του Καζίνο Ρόδου εταιρεία «Καζίνο Ρόδου Α.Ε.» δεν προβεί, από υπαιτιότητά της, στην επένδυση των 20 δισεκατομμυρίων δραχμών για την κατασκευή έργων στη Ρόδο (Τουριστικός λιμένας Ρόδου, κλπ.), ο Υπουργός Τουριστικής Ανάπτυξης δύναται, μετά την εκπνοή της παραπάνω κατά παράταση προθεσμίας, να την κηρύξει έκπτωτη και να ανακαλέσει την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας του Καζίνο Ρόδου, μετά από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Εποπτείας της Λειτουργίας των Καζίνο.

Εν συνεχείᾳ, η τότε Γενική Γραμματεύς του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης απηύθυνε προς την Επιτροπή Εποπτείας της Λειτουργίας των Καζίνο, το υπ' αριθμ. Πρωτ. 16(εξ.)/26-1-2007 έγγραφο, ζητώντας να εξετάσει την υπόθεση κατ' ουσίαν και να υποβάλει το συνταχθησόμενο πόρισμά της περί της υπαιτιότητας των μερών και της ενδεχομένης επιβολής των προβλεπόμενων υπό του Νόμου διοικητικών κυρώσεων.

Η Επιτροπή Εποπτείας της Λειτουργίας των Καζίνο, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 16 (εξ.)/26-1-2007 έγγραφό της, διεβίβασε το ως άνω έγγραφο της Γενικής Γραμματέως στη Διεύθυνση Εποπτείας των Καζίνο, ζητώντας σχετική εισήγηση με απόψεις.

Η Διεύθυνση Εποπτείας των Καζίνο, ανταποκρινόμενη σ' αυτό, απηύθυνε προς την Επιτροπή Εποπτείας των Καζίνο, την υπ' αριθμ. πρωτ. 1761/31-1-2007 εισήγηση, δυνάμει της οποίας εισηγείτο την υπό της Επιτροπής πρόσκληση όλων των εμπλεκομένων μερών, για να παραστούν με τους εκπροσώπους τους, ενώπιόν της και να αναπτύξουν προφορικά αλλά και με υπομνήματα τις απόψεις τους επί του θέματος, προκειμένου, ακολούθως, η Επιτροπή να συναγάγει ασφαλή συμπεράσματα για την υπαιτιότητα ενός εκάστου των εμπλεκομένων μερών, καθώς και για την ενδεχόμενη επιβολή των από τον Νόμο, την αδειά λειτουργίας του Καζίνο της Ρόδου και την επακολουθήσασα σύμβαση, προβλεπόμενων κυρώσεων.

Η Επιτροπή Εποπτείας της Λειτουργίας των Καζίνο, αφού κάλεσε και άκουσε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, εξέδωσε το απόσπασμα πρακτικού και αποφάσεως (17<sup>η</sup>/2007) Συνεδριάσεως της Επιτροπής Εποπτείας της Λειτουργίας των Καζίνο, της 10<sup>η</sup> Μαΐου 2007.

Κατά τη συνεδρίαση αυτή, η Επιτροπή Εποπτείας της Λειτουργίας των Καζίνο, αποφάσισε την αναβολή της έκδοσης οριστικής απόφασης επί του ανωτέρω θέματος και την παραπομπή του προς γνωμοδότηση στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, με τα εξής συγκεκριμένα ερωτήματα:

1. Με την Τ/6762/2003 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης παρατάθηκε, μέχρι τις 13 Σεπτεμβρίου 2007, η προθεσμία μέσα στην οποία η εταιρία «Καζίνο Ρόδου Α.Ε.», κάτοχος της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του Καζίνο Ρόδου, όφειλε να ολοκληρώσει τις επενδύσεις που είχε υποχρέωση, βάσει της υπουργικής απόφασης που χορήγησε την άδεια αυτή και της αντίστοιχης, από 8-10-1996 σύμβασης, να εκτελέσει. Η παράταση της προθεσμίας δόθηκε υπό τον όρο, ότι θα συναινέσει και ο Δήμος Ροδίων. Ο Δήμος έδωσε τη συναίνεσή του, αλλά με τους όρους που τέθηκαν στην 367/2003 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκαν με την 455/2003 απόφαση του αυτού Συμβουλίου. Η «Καζίνο Ρόδου Α.Ε.» και οι δύο άλλες εμπλεκόμενες εταιρίες («Ρόδων Αναπτυξιακή Α.Ε. και Εμπορική Τράπεζα») δήλωσαν εγγράφως, ότι δεν αποδέχονται τους όρους, ο δε Δήμος αρνήθηκε να τους απαλείψει. Ερωτάται, λοιπόν, αφενός μεν αν νομίμως η εν λόγω υπουργική απόφαση έθεσε ως όρο τη συναίνεση του Δήμου και αφετέρου αν η παράταση επήλθε πράγματι και ισχύει, παρά το γεγονός, ότι οι μεν εν λόγω εταιρίες δεν αποδέχθηκαν τους όρους, υπό τους οποίους δόθηκε η συναίνεση του Δήμου, ο δε Δήμος αρνήθηκε να τους απαλείψει.
2. Σε καταφατική περίπτωση, αν δικαιούται ο μεν Υπουργός να εκδώσει απόφαση για έκπτωση και ανάκληση, η δε Επιτροπή Εποπτείας της Λειτουργίας των Καζίνο να εκφέρει τη σύμφωνη, προς τούτο, γνώμη της, προτού ακόμη συμπληρωθεί η δοθείσα παράταση της προθεσμίας, στην περίπτωση κατά την οποία η όλη συμπεριφορά της κατόχου της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του Καζίνο καταδεικνύει, ότι αυτή δεν θα εκτελέσει εμπρόθεσμα τα έργα που έχει υποχρέωση να κατασκευάσει, όπως συμβαίνει στην παρούσα περίπτωση κατά την οποία, από τα υφιστάμενα στο φάκελο της υπόθεσης στοιχεία, προκύπτει, ότι οι εμπλεκόμενες εταιρίες, ενώ πρότειναν τα έργα που επέλεξαν να εκτελέσουν ή να χρηματοδοτήσουν, δεν έχουν ακόμη καταρτίσει τις σχετικές συμβάσεις για την ανάθεση ή τη χρηματοδότηση των έργων αυτών, ο δε υπόλοιπος χρόνος, που απομένει από σήμερα, (10-5-2007) μέχρι τις 13 Σεπτεμβρίου 2007 (οπότε θα λήξει η τυχόν ισχύουσα παράταση της προθεσμίας) είναι αναμφίβολα εντελώς ανεπαρκής για την εκτέλεση οποιουδήποτε από τα επιλεγέντα τεχνικά έργα, η ολοκλήρωση των οποίων απαιτεί, κατά την κοινή πείρα και λογική, μακρό χρονικό διάστημα, πολύ πέραν του τετράμηνου διαστήματος, που υπολείπεται από σήμερα για τη συμπλήρωση της προθεσμίας.

3. Αν η όλη συμπεριφορά της «Καζίνο Ρόδου Α.Ε.», όπως αυτή προκύπτει από τα περιεχόμενα στο φάκελο της υπόθεσης έγγραφα και περιγράφεται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής στα υπό χρονολογία 10-5-2007 Πρακτικά συνεδρίασης, θεμελιώνει υπαιτιότητα της εταιρίας αυτής για τη μη εκπλήρωση της υποχρέωσης προς εκτέλεση των ως ανωτέρω επενδύσεων, ύψους 20.000.000.000 δραχμών (58.694.057,23 ευρώ). Ή αν η υπαιτιότητά της αναιρείται, ενόψει της, από τα αυτά έγγραφα και την αυτή περιγραφή, προκύπτουσας συμπεριφοράς της Εμπορικής Τράπεζας, των εταιριών του Ομίλου της και της «Ρόδων Αναπτυξιακή Α.Ε.».
4. Αν η ανάκληση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του Καζίνο είναι δυνητική ή υποχρεωτική, στην περίπτωση που ήθελε κριθεί, ότι η «Καζίνο Ρόδου Α.Ε.» είναι υπαίτια για τη μη εκτέλεση των επενδύσεων.
5. Αν θεωρηθεί, ότι η ανάκληση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του Καζίνο είναι, στην προκείμενη περίπτωση, δυνητική, ποιες άλλες νόμιμες κυρώσεις της συγκεκριμένης παράβασης μπορούν να επιβληθούν; Άλλα και εάν θεωρηθεί, ότι η ανάκληση είναι υποχρεωτική, το Ελληνικό Δημόσιο ή ο Δήμος Ροδίων δικαιούται να αξιώσει την εκπλήρωση της υποχρέωσης προς εκτέλεση των ως άνω επενδύσεων ή να ζητήσει αποζημίωση από την «Καζίνο Ρόδου Α.Ε.» και την Εμπορική Τράπεζα;
6. Αν από τα περιεχόμενα στο φάκελο της υπόθεσης έγγραφα προκύπτει, ότι η ως άνω υποχρέωση της «Καζίνο Ρόδου Α.Ε.», προς εκτέλεση των επενδύσεων 20.000.000.000 δραχμών (ήδη 58.694.057,23 ευρώ) στη νήσο Ρόδο περιορίστηκε (συγκεντρώθηκε) σε έργα που θα εκτελεσθούν στην περιοχή του Δήμου Ροδίων.

Εάν το Δημόσιο ή ο Δήμος έχει ενοχικές ή άλλες αξιώσεις και ποιες κατά της «Καζίνο Ρόδου Α.Ε.», της Εμπορικής Τράπεζας, των εταιριών του Ομίλου της και της «Ρόδων Αναπτυξιακή Α.Ε.», που πηγάζουν από : i) την υπουργική απόφαση για την παραχώρηση της άδειας ίδρυσης, λειτουργίας και εκμετάλλευσης του Καζίνο Ρόδου, ii) την αντίστοιχη σύμβασή, iii), τις 22-6-1995 και 10-8-1995 επιστολές του Προέδρου της Εμπορικής Τράπεζας κ. Πουλή, προς την Επιτροπή Διαγωνισμού και iv) από τις 24-3-1999, 9-8-1999 και 8-2-2000 επιστολές του Γενικού Διευθυντή της Εμπορικής Τράπεζας, προς την Επιτροπή Εποπτείας της Λειτουργίας των Καζίνο.

Επ' αυτών των ερωτημάτων, εξεδόθη η υπ' αριθμ. 110/2008 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. σύμφωνα με την οποία, α) δεν προκύπτει με βεβαιότητα και σε ποια έκταση εάν υπαίτιος ή μη υλοποιήσεως της πιο πάνω επενδύσεως είναι η «ΚΑΖΙΝΟ ΡΟΔΟΥ Α.Ε.» και η Εμπορική Τράπεζα ή ο Δήμος Ροδίων, β) παραμένει ακέραια η υποχρέωση εκτελέσεως της επενδύσεως των 20 δις δρχ., αναπροσαρμοσμένης σε σημερινές τιμές, η οποία θα πρέπει να προσδιορισθεί ως προς το εκτελεστέο έργο εντός ευ λόγου διαστήματος με συμφωνία μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της «ΚΑΖΙΝΟ ΡΟΔΟΥ Α.Ε.» και Εμπορικής Τράπεζας, και γ) δεν τίθεται επί του παρόντος θέμα ανάκλησης της αδείας λειτουργίας του Καζίνο. Η γνωμοδότηση αυτή έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης στις 16.02.2009.

Ακολούθως, το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Ροδίων απέστειλε προς τον Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης, την αρμόδια Διεύθυνση, καθώς και την Επιτροπή Εποπτείας της Λειτουργίας των Καζίνο, το Α.Π. 3326/26.02.2009 (Α.Π. Υπ. Τουρ. Αν. 5056/3.03.2009) έγγραφό του, στο οποίο εμπεριέχεται η αρ. 780/2008 Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία καταλήγει στη διατύπωση μίας σειράς αιτημάτων, όπως, την τροποποίηση της σύμβασης, που αφορά την άδεια του Καζίνο Ρόδου, την αναπροσαρμογή του αρχικού ποσού των 20 δις. Δραχμών, την αναθεώρηση της έννοιας του ανταποδοτικού χαρακτήρα των έργων, την κατάρτιση συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος και τον προσδιορισμό εγγυήσεων για την ολοκλήρωση των έργων, καθώς επίσης και να γίνει νομοθετική πρόβλεψη για τον τρόπο ανάθεσης των έργων.

Μετά τα ανωτέρω εκτεθέντα, η Διεύθυνση Εποπτείας των Καζίνο επανεισήγαγε την υπόθεση προς την Επιτροπή Εποπτείας της Λειτουργίας των Καζίνο με την υπ'αριθμ. 8026/28.04.2009 εισήγησή της, για την οριστική πλέον έκδοση της δικής της απόφασης επί του εκκρεμούντος, σ' αυτήν, υπ'αριθμ. πρωτ. 16 (εξ.) /26.01.2007. εγγράφου ερωτήματος της Γενικής Γραμματέως του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης. Συνοπτικά, η Διεύθυνση Εποπτείας των Καζίνο, αφού έλαβε υπόψη της και την υπ'αριθμ. 110/2008 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., ιδίως δε το ότι, σύμφωνα με αυτή, δεν τίθεται επί του παρόντος θέμα ανάκλησης της αδείας λειτουργίας του Καζίνο, εξέθεσε και τις σχετικές απόψεις της επί του θέματος, οι οποίες έχουν ως εξής:

**A)** Θα πρέπει, σε εύλογο χρονικό διάστημα, η Επιτροπή Εποπτείας της Λειτουργίας των Καζίνο, να συγκαλέσει τα αρχικώς συμβληθέντα μέρη σχετικά με την υλοποίηση των επενδυτικών έργων ύψους 20 δις στη Ρόδο, για νέες συζητήσεις, ώστε να εξευρεθεί ένα κοινό και συμφωνημένο πλαίσιο, τόσο ως προς το πόσα και ποια έργα θα εκτελεσθούν, όσο και ως προς το χρονικό διάγραμμα εντός του οποίου αυτά πρέπει να υλοποιηθούν- περατωθούν. Προς αυτήν την κατεύθυνση, ίσως θα πρέπει να κληθούν και να παραστούν κατά την συζήτηση και εκπρόσωποι του Δήμου Ροδίων, στον οποίο και άμεσα αφορά το θέμα, για να εκφέρει τις απόψεις του. Ακολούθως, θα πρέπει να συνταχθεί νέο σχέδιο συμβάσεως που θα αναφέρεται ειδικά σε αυτή την υποχρέωση της επένδυσης των 20 δις δραχμών, αναπροσαρμοσμένης σε σημερινές τιμές.

**B)** Η μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των άλλων συμβαλλομένων μερών (Εμπορική Τράπεζα, αδειούχος εταιρεία του Καζίνο Ρόδου, κ.λ.π.) σύμβαση θα πρέπει να εμπεριέχει με σαφήνεια νέους όρους και ασφαλιστικές δικλείδες, τέτοιες, ώστε να μην παρέχεται πλέον η παραμικρή δυνατότητα απόκλισης από τη συγκεκριμένη και υφιστάμενη υποχρέωση υλοποίησης των έργων, ούτε αναβολής του χρόνου υλοποίησής τους, δια μίας τυχόν παρελκυστικής τακτικής κάποιων εκ των συμβαλλομένων μερών και υπόχρεων.

Επί αυτής της εισήγησης, η Επιτροπή Εποπτείας της Λειτουργίας των Καζίνο, εξέδωσε το από 3.06.2009 Απόσπασμα Πρακτικού και Απόφασης, με το οποίο, μεταξύ των άλλων, αποφάνθηκε ότι, όσον αφορά την πρόταση της Διεύθυνσης Εποπτείας Καζίνο να συγκαλέσει η Επιτροπή τα αρχικώς συμβληθέντα μέρη σχετικά με την υλοποίηση των έργων και να προχωρήσει σε νέες συζητήσεις, ώστε να εξευρεθεί ένα κοινό συμφωνημένο πλαίσιο, τόσο ως προς τα πόσα και ποια έργα θα εκτελεσθούν, όσο και ως προς το χρονικό

διάγραμμα, εντός του οποίου αυτά πρέπει να υλοποιηθούν-περατωθούν, αυτή δεν είναι νόμιμη, διότι η Επιτροπή στερείται αρμοδιότητας να εκπροσωπεί το Ελληνικό Δημόσιο σε διαπραγματεύσεις, που αφορούν την υλοποίηση των υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει οι αναδειχθέντες, ως πλειοδότες, στο διαγωνισμό παροχής της άδειας ίδρυσης, λειτουργίας και εκμετάλλευσης Καζίνο. Η εν λόγω εκπροσώπηση ανήκει στον Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης, ο οποίος θα υποβοηθηθεί από τη Διεύθυνση Εποπτείας Καζίνο, λαμβανομένων υπόψη, αν κριθεί αναγκαίο, και των προτάσεων όλων των εμπλεκομένων μερών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και εκείνες που περιέχονται στην 780/2008 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Ρόδου.

Μετά και τα ανωτέρω εκτεθέντα δεν διαφαίνεται άλλη λύση από την -μετά τις αναγκαίες διαπραγματεύσεις/συζητήσεις με τους ενδιαφερόμενους- υπογραφή νέας τροποποιητικής σύμβασης, που θα αναφέρεται ειδικά σε αυτή την υποχρέωση της επένδυσης των 20 δις δραχμών, αναπροσαρμοσμένης σε σημερινές τιμές. Επίσης, η ανωτέρω σύμβαση, η οποία θα υπογραφεί μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των άλλων συμβαλλομένων μερών (δηλ. την Εμπορική Τράπεζα που όμως έχει ήδη συγχωνευθεί με την ALPHA BANK, την αδειούχο εταιρεία του Καζίνο Ρόδου, κ.λ.π.) θα πρέπει να εμπεριέχει με σαφήνεια νέους όρους και ασφαλιστικές δικλείδες, τέτοιες, ώστε να μην παρέχεται πλέον η παραμικρή δυνατότητα απόκλισης από τη συγκεκριμένη και υφιστάμενη υποχρέωση υλοποίησης των έργων, ούτε αναβολής του χρόνου υλοποίησης τους εξ αιτίας ενδεχόμενης παρελκυστικής τακτικής των αντισυμβαλλόμενων.

Όμως, εν' όψει όλων των πιο πάνω σημειώνεται ότι έχει επέλθει μια σημαντική εξέλιξη που περιπλέκει το ζήτημα. Συγκεκριμένα, η μεταβίβαση της αρμοδιότητας ελέγχου και εποπτείας των ελληνικών καζίνο στην Επιτροπή Ελέγχου & Εποπτείας Παιγνίων, που προβλέπεται και ρυθμίζεται στους νόμους 4002/2011 και 4038/2012 και ολοκληρώθηκε με την διάταξη το άρθρο 92 του ν. 4182/2013. Βεβαίως, έχει ληφθεί ειδική πρόνοια στην διάταξη, σύμφωνα με την οποία ρητά εξαιρείται από την πιο πάνω μεταβίβαση «ο έλεγχος και η εποπτεία των θεμάτων που αφορούν στα αντισταθμιστικά οφέλη, τα οποία έχουν συμβατικά αναλάβει να παρέχουν τα καζίνο». Με δεδομένο όμως ότι η από το 1996 υπογραφείσα σύμβαση ρυθμίζει και τα κυρίως λειτουργικά θέματα του καζίνο και τα αντισταθμιστικά οφέλη, για την όποια τροποποίησή της είναι ενδεχόμενο να απαιτηθεί η σύμπραξη του Υπουργείου Τουρισμού και της Ε.Ε.Ε.Π..

Ο Προϊστ/νος της Γενικής Διεύθυνσης

Λεωνίδας Αντωνόπουλος